

B.100.

III
12.6.19

ție editată din fondul cultural al Societății
„Cartea Românească”

PĂCINI ALESE

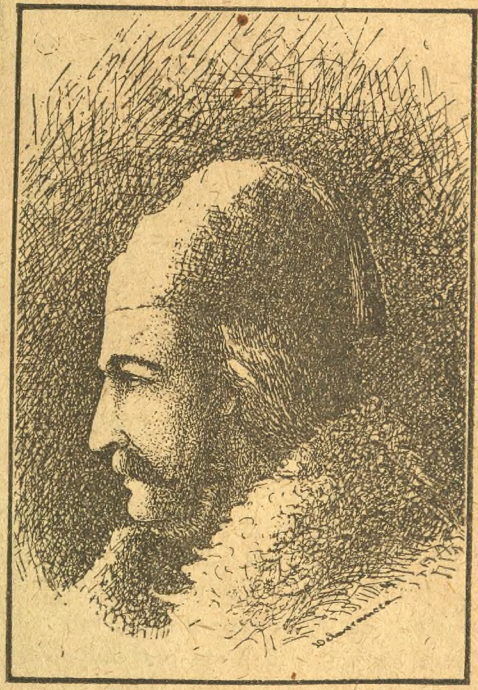
DIN

SCRIITORII ROMÂNI

No. 66

Publicațiune periodică.

No. 66

ANTON PANN

Judecata Strugurelui.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

Biblioteca populară „Pagini alese din scriitorii români” revistă periodică săptămânală va publica în fascicule de 32 pagini, cele mai frumoase bucăți din tezaurul nostru literar. «Urmărim îndoitul scop : deoparte să luminăm tot mai adânc gloatele poporului cu adevărata lumină românească, senină și priincioasă și nu cu focul bengalic al scriitorilor bolnavi de frigurile moderne și fără de leac, ale importatelor excentricități literare, cum zicea Gheorghe Coșbuc, iar de altă parte să ne fie uniți pe lângă biblia neamului, pe lângă cartea care cuprinde adevărurile cari ne-au dat viață și putere».

*Prețul fiecărui număr din **Pagini alese** este 1 leu. Un abonament de 25 numere (sau pentru o jumătate an) costă 22 lei, cari se pot trimite prin mandat poștal la „Cartea Românească”, Bulevardul Academiei 3.*

Dr. W. Stekel. Cauzele nervozității. Iată o cărtică foarte folositore și care nu ar trebui să lipsească din mâna nimănui.

In adevăr autorul, un medic neurolog vestit, după ce-lămurește la începutul lucrării ce este și cum se manifestă boalele nervilor, sau neurastenia, arată pricinele acestor boli, esplicând prin exemple bine studiate felul în care s'au putut lecuia de asemeni boli diferite persoane.

După ce înșiră câte-va cazuri de neurasteniei, vindecați prin diferite mijloace, autorul arată cum nervozitatea poate fi preîntâmpinată, prin educație, prin încordarea voinței și prin dragostea de viață.

Cărticica aceasta atât de folositoare pentru toți este cu atât mai bine venită cu cât este tălmăcită într'o limpede limba românească de D-l. Dr. Duscian, un foarte muncitor vulgarizator al științei.

Prețul Lei 3.

Se comandă la „CARTEA ROMANEASCA” S. A. București, Bulevardul Academiei 3, trimetând costul prin mandat poștal.

859.0-822 III 12.619

Moldovan Carol

cl II b

Grigore Ionescu
r. 11

PAGINI ALESE DIN SCRIITORII ROMÂNI

ANTON PANN

Judecata Strugurelui

Când a fost odată pre pământ aleasă
Nobila Gutuie poamelor crăiasă,
Dând oblăduire și peste legume
Celor ce se află în întinsa lume,
Tronul își pusese sus la înălțime,
Intinzându-și cortul în acea lățime,
Stă laconjurată ca crăiasă mare
De destule poame până'n depărtare,
Iar în jos pe vale stă în șir sub coaste
Feluri de legume drept vitează oaste.
Astfel dar regina, nobila Gutuie,
Vru în rânduială tronul ca să-și puse
Și după talente ce ea cunoscuse
Pe vestita Chitră cap a fi o puse;
Rodia alese, cum și pe Lămâia,
Piersica, Naramza pentru treapta 'ntăia;
Iar a doua treaptă rândul pe Părul
Cu Cireașa, Vișina, Zarzărea și Mărul;
Iar pe subt aceștia: Coarna și pe Pruna,
Cum și d'o potrivă Nuca și Aluna;
Cu aceștia dară împlinindu-și suma,
Despre toată poama și despre leguma,

551809S

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ

— CLUJ —

Sta din înălțime, se uita în vale,
 Răspândind la toate poruncile sale,
 Prin Migdalul tainic ce îl sta la spate
 Și-i aveâ credință a păzi dreptate.
 Deci, bubosul Strugur ce'și aveâ șederea,
 Pe lângă crâiasa cu apropierea,
 Pârcălab să fie cinste avusese,
 De această slujbă vrednic s'alesese,
 Inșă el, zavisnic către celelalte,
 Care ocupase slujbe mai înalte,
 Incepû cu ură multe pâri să facă,
 Socotind reginei astfel ca să placă,
 Și pe d'altă parte, poamele sărace,
 Nu aveau de dânsul nici odată pace:
 Nu 'ncetâ în lături tot să se întinză,
 Să se mai lungească, loc să mai coprinză;
 S'atârnâ de uné, sugrumâ pe alte,
 N'aveâ păs în sine de porunci înalte,
 Bătăios, sburdalnic dintr'a sa natură,
 Supârâ pe toate prea fără măsură,
 Li plăceâ să-și bată joc de fiecare,
 Amețea o lume ca cu fermecare;
 Intr'aceste ș'alte cu semețâ față,
 Infoiat în haine, răsucind mustațâ,
 Plin de nebunie, cu arțag în sine,
 Se ardicâ 'ndată, la crâiasa vine,
 A aduce pârâ despre celelalte,
 Și'ntr'acest chip zise cu strigări înalte:
 — Mă închin, stăpână, cu supus raport;
 Cum am și poruncă 'n slujbă să mă port,
 Eu umblând cu toate'n bun prieteșug,
 Am aflat în ele mare vicleșug,

Multe din legume rele uneltesc,
 Rândueli bunii se împotrivesc :
 Mai cu seamă Varza cea'ngâmfată'n foi.
 Umblă să aducă'n toate mari nevoi;
 Ceapa cea bârboasă d'altă parte iar,
 Ea înlăcrămează prunci și mame chiar;
 Prazul iar, mojicul, cu obrazul tras,
 Are niște fumuri de rup, parcă, nas;
 Când e Usturoiul, el și mai grozav,
 Turbură văzduhiul cu al său nărav.
 Aști protivnici dară n'au de tine pas
 Ci pe celelalte toate le apăs ;
 Eu acela care am puteri de mac,
 S'amețesc simțirea ca un *triac*,
 Ei mă veninează cu spirtosul duh,
 Și pe loc m'apucă tusea cu năduh,
 Despre care astăzi veste ti-am adus,
 După datorie ca un mic supus.
 Auzind crăiașa vestea cea adusă,
 De mustosul Strugur, sluga-i cea supusă,
 Zice către dânsul : — Ai tu mărturie,
 Ca să stea dovada după datorie ?
 — Am, el îi răspunse, și nu o dovadă,
 Ci îți pot aduce chiar și o grămadă,
 Nu persoane proaste, ci de cinste'n lume,
 Și mă rog ascultă să le spui anume :
 Am întâi dovadă pe Piperul care,
 E la fie-cine prea de cinste mare,
 Am și după dânsul pe Enibaharul
 Chimenul, Molotrul, Cimbrul și Mărarul,
 Capera, Măslina, cari sunt de frunte
 Și întâi poftite la oaspeți și nunta :

Pe lângă acestea, am și pe Ciuperca
 Și cu prea cinstita sora-i Minătârca.
 Mazărea, Năutul, cuvioasa Linte,
 Care totdeauna e la mulți în cinste,
 Bobul, stingătorul de orice duhoare,
 Postnica Fasole cea prea umflătoare :
 Am și pre cinstitul verde Castravete,
 Agreșele, cum și Coacăzele fete,
 Și ghebosul Roșcov, cel supus poruncii,
 Cu Zmochina care lesne'mpacă pruncii ;
 Am și pe Curmăna cea în simbur tare,
 Cum și pe Castana, cea cu miezul mare.
 Am și pe Stafida, soru-mea cea mică,
 D'o îi priimită la cevă să zică.
 De voești, aceștia gata sunt să vie,
 Ca să stea să spuie care or ce știe".
 Cum simți aceasta, Ceapa, totd'odată,
 Cum e din natură foarte veninată,
 Se'nbracă îndată, iute, cu mânie,
 Două-spre-zece haine puse de dimie,
 Și cămăși atâtea albe subțirele,
 Imbrăcând binișul roșu peste ele,
 Pieptănând și barba și albă și bătrână.
 Scuturând'o bine de pământ, țărână,
 Pleacă necăjită'n toat'a ei putere,
 Veninând văzduhul de catran și fiere,
 Pe pământ târându-și barba sa cea lată,
 Sus în deal ajunse la crăiasa 'ndată ;
 Cum intră de față gura își deschise
 Și cu îndrăzneală într'acest chip zise :
 — Să trăești, stăpână, pe înaltu'ți tron,
 Să ne fii la toate pururea patron,

Să 'nfiorești ca mărul 'n fie-care an,
 Aibă'ți chipul vesel fața de șofran.
 Rog cu plecăciune până la pământ,
 Multa'ți bunătate, pentru crezământ,
 Mincinosul Strugur multe ne-a pârât,
 Că 'ntr'a`noastră slujbă ne-am purtat urât;
 Dar aceste toate câte le-a vorbit,
 Insuși dela sine el le-a născocit,
 Te încrede mie, adevăru'ți zic,
 Că am barba albă, nu sunt copil mic :
 — Pot să-ți fac îndată orce jurământ,
 Spre a te încrede în al meu cuvânt,
 Când porni din gură Ceapa jurământul,
 Zgudui îndată toată frunza vântul,
 Cât de groază multă, jos se scuturară :
 Pasărele 'n aer de prin crăci zburară.
 Ascultați și ce fel fuse jurământul,
 Care, ca un ritor și-a urmat cuvântul :
 — Jur cu dreptu'mi cuget să n'am parte eu,
 Intr'această lume de tot neamul meu,
 Și să nu mă bucur ca d'acel noroi,
 De-al meu iubitul frate Usturoi;
 Cum și în osândă să ajung să caz,
 Ca să plâng de moartea socrului meu Praz;
 Să se stingă neamul cuscrului meu Hrean,
 Să'l mănânce viermii viu chiar în ăst an,
 Să îngrop în viață și să tânguiesc,
 Fiicele'mi Ridiche care le iubesc,
 Cum și al meu unul ginere Ardei,
 Praf să se prefacă 'n fie-ce bordei
 Să ajung eu însu'mi unchiului meu Nap
 Și mătuși'mi Sfecla groapa să le sap.

Nici să am în lume parte 'n ochii mei,
 De nepoții Morcovi și de Pătrunței,
 Să se rătăcească 'n lunci și prin câmpii,
 Verele'mi drăguțe Broajbe și Gulii,
 Și să n'am iar parte de Cartoful văr,
 De nu spui de față dreptul adevăr;
 Și bubosul Strugur de n'o fi mințit,
 Moartea mea să fie de tăios cuțit,
 Cum și să mă iacă 'n mici bucăți pe loc
 Și să mă prăjească în tigăi pe foc;
 Rog dar ca să fie Strugurul adus,
 Ce-a bârfit de mine și minciuni a spus,
 Voiu prin judecată, ca or eu or el,
 Să mi se aleagă dreptul la un fel;
 Voiu aci acuma la 'ntrebări să stea
 Și minciuna spusă 'n față să se dea.
 'Auzînd crăiasa aste jurăminte,
 Porunci Salatei ce-i stă n'ainte,
 (Zic) către Marulă și către Lăptucă,
 Că aci de față legile s'aducă,
 Și sobor s'adune 'ndată prin chemare
 Frunte stînd Dovleacul cel cu capul mare,
 Pepenele verde lângă el să șează,
 Și slujbași să aibă împrejur spre pază,
 Pe Pătlăgelele 'n roșu îmbrăcate
 Și pe cele 'n vînat, ce sunt veninate;
 Bamiile încă, Loboda și Știrul,
 Să se afle față, să 'mplinească șirul.
 Deci acestea toate cum se adunară.
 Pe mustosul Strugur îl înfățișară,
 Cumpăna balanța, aducând porniră,
 Și pe cele spuse drept le cumpăniră,

Astfel dar pe Strugur l'au găsit de vină,
 Și că însuși numai este de pricină,
 Iar vinosul Strugur începù să plângă
 Și cerù din parte-i mărturii să strângă;
 Dar și fură în spate'i trei ce îl iubiră,
 Și să-i părtineze singure veniră :
 Pepenele galben, Piersica, Caisa,
 Dar nu ascultară a acestor zisa,
 Ci îl osândiră toți ca dintr'o gură,
 Cum și hotărârea dintru 'ntâi făcură,
 Pepenele care părtinire puse,
 Se crăpă 'n două c'auzit nu fuse,
 Piersica asemeni și Caisa iară,
 De necaz și ciudă 'n loc se despicară;
 Iar Urzica care sta aci zbârlită,
 Vrând să ias'afară iute necăjită,
 Urzică 'mprejuru-i pe câți îi atinse
 Și dintr'asta mare zarvă se aprinse.
 Dar crăiasa foarte'n sine supărată.
 Cu urgie mare se porni îndată,
 Pe sârmanul Strugur prea greu să'l blesteme,
 Și asupra-i toate relele să cheme, zicând:
 — Tu în a ta viață, ca un blestemat,
 Tot de lemne n' lume să fii spânzurat,
 Soare să te arză, să te bată vânt,
 Și să nu-ți ajungă trupul de pământ:
 Ochii ciori să-ți scoată s'alte păsări mici,
 Și de bruma toamnei în bucăți să pici,
 Și apoi în urmă prin cuțit tăios,
 Trupul tău să fie dat d'acolo jos,
 Și să n'ai pe nimeni a se umili,
 Ca să-ți tragă clopot sau a te jeli,

Cî cu răs, cu cântec a te aruncă,
 Cum și sub picioare 'n danț a te călcă.
 După ce dar astfel, cum zisei te calci
 Și în mici fărâme dacă te prefaci,
 Sângele să-ți stoarcă, trupu-ți tescuind,
 Și să-l bea voinicii veseli chiuind :
 Cu strigări și jocuri a se bucură,
 Cu oalele bându-l, bunuri a'și ură,
 Grijile să-și uite în acel minut,
 Să se socotească cei mai cu avut;
 Unii iarăși limba a-și împletici,
 Iar neîndrăzneții a se 'nvoinici,
 'Alții iar, tăcuții, când îl vor gustă,
 Filozofi la vorbe a se arătă;
 'Alții când dintr'insul ceva vor sorbi,
 La artag să prinză 'n certuri a vorbi ;
 'Alții iar să meargă pe două cărări
 Căinilor pe drumuri dând întăritări,
 Cum și ca nebunii vîntul ocărînd,
 Să se tăvălească în noroi căzând ;
 'Alții iar, cei lacomi, or pe unde mîn'
 Indărăt să'î teorne și să'î verse 'n sin ;
 'Alți cu nerușine a se desbrăcă,
 Și golași piperul 'ntr'alții a jucă,
 Să se bolnăvească și să zacă 'n pat ;
 Inșă toți aceștia cînd se vor trezi
 Stînd să se căiască în cealaltă zi,
 Să se rușineze chiar de fapta lor
 Ne'ndrăznind să'și scoată fața la sobor"
 'Astfel dar blestemul fuse 'n acel ceas,
 Care pînă astăzi îl vedem rămas. — De acela
 Vinul e dat să'î bea voinicii, iar nu toți nevoiașii. — Că

— 9 —

Toată lumea beă vinul, dar nu și beă mintea
Își înnoată gura în vin până dă dintr'însul.
Gândește să nu mai lase în bute. — Și
Umblă cu ochii logodiți.
Pe unul îl vede ca doi. — Ci
Dacă nu ești vrednic să'l duci, nu te încarcă peste măsură.
I — Cum a zis Țiganul :
Dacă nemai pnterintă la ce chichirezi gălceava ? Iar nu,
Toarnă, umple foalele,
Până și udă poalele. — Și
Vede că nu mai încape
Și toarnă până să crape. — Ardică paharul strigând :
Dumnezeu să'l înmulțească
Ca și pe piatră să crească.

Despre beție

Popa toacă și îi chiamă
La biserică să meargă,
Ei la cârciumă aleargă.
Cu oala de dimineață
Să tămăie 'n toată viața. — Și apoi
Poruncește și-i aduce
Atât cât nu poate duce.
Bea, pipota își îneacă,
Altul ca să nu-l întreacă.
Eri vinu 'l bātu la spete
Ș'azi iar merge să se 'mbete. — Căci
El și 'l bate și 'l mângâie,
Merge iar să se tămăie.
Beat dintr'o cârciumă ese,

Intră 'n alta, fiind dese.

Umblă pe drum beat

Ca câine turbat. — Pentru că

Omul d'ar fi cât de bun,

Vinul îl face nebun.

Omul bețiv nu știe

Ce face la beție — Sau

El ce face la beție

Se căiește la trezie. — Inșă

Beția o vindecă sapa și lopata.

Noaptea când însetoșează

Sticle și oale visează.

Se pomeneste strigând :

— Mai dați cu udătura

Că mi s'a uscat gura. — In adevăr

Beția este ușa tuturor răutăților. — Precum vedem că

Cine bea vin își bea punga și mintea, ca și sănătatea. — Bețivul

De mic și mare în sat

È cu degetul arătat. — Uite-l, zice,

Privește la el

Și îl scrie la fel,

Fluieră în bute, și suge cep.

Mustățile îi caută a oală.

A suflat în fundul oalei.

S'a afumat cu luleaua,

'L-a bătut cărbunii la cap.

Picioarele nu-l mai țin

Și tot strigă : — Adu vin !

Il atârnă într'o parte. — Sau

A pus mai mult de o parte.

Nu i-e destul că-i cu minte neroadă.

A luat și porceaua de coadă. — Dar inșă

De la nebun și de la beat
 Adevăru'i lesne de aflat. — Căci
 Ce e 'n inima treazului
 E în gura beatului.
 Singur se dă de gol,
 Fără să-i dea ocol.
 Bețivul când este beat
 Îi pare că-i împărat.
 Când e plosca la mijloc,
 Mare, mic e cu noroc.
 Ține fine, n'a și ție,
 Cât p'aci să-mi deă și mie.
 Satul mic și rotocol
 Îi dau și curînd ocol. — Sau
 Satul mic îl ajunge podvoada des.
 Dar cum zice un învățat :

-- La buciumul viței trei vlăstari cresc, unul al sănătății, altul
 al veseliei și altul al turburării.
 De multe ori îți vine acru de el.
 Povestea țiganului, acr-u-u-u de la nașu. — Și
 De roșu, roșu ; de acru, acru, de Ploești,
 Ploești ! chef nenai. — Cu un cuvînt,
 Vinul face pe săraci bogați, pe ciungi cu mâini, pe ologi cu
 picioare și pe orbi cu ochi.

Povestea vorbii

Ciungul, ologul, orbul și golanul ce-l purtă,
 La o cîrciumă 'mpreună, bînd pîn'a se îmbăta,
 Orbul ardică paharul, fața vinului privind,
 — U-iu, ce floare frumoasă ! zise tare chiuind.
 Ciungul, necăjit de vorbă'i, — Ei, (zice), mă 'nebunesc !

De unde vezi floarea tu, măi ? or vrei să te pălmuiesc
 — Ci nu stă, zise ologul, ia'l cu mâinele de păr,
 Să ți'l calc eu sub picioare, să'l pisez să 'ți-l las măr.
 Iar golanul ce stă față, văzînd că se necăjese,
 — Dați mă ! zise către dâșii, că ce-o fi eu împlinesc. —
 In sfârșit,

Omul se îmbată și de inimă rea și de inimă bună.
 Dar de multe ori necazul îmbată mai rău de cât ori ce bău
 tură. — Inșă,
 Beția tinereții întrece pe a vinului. — După proverbul ce zice:
 Cine umblă pe drum cu gândul acasă, își pierde căciula în
 târg. — De aceia,
 Să fii treaz nemâncat, de'ți va zice lumea că ești beat, mergi
 Ide te culcă.

Cine bea în cinste or în dator, se îmbată de două ori. — Că,
 Una gândește cârciumarul și alta betivul. — Cârciumarul zice:
 — Băutura e unde e, mîncarea e fudulie.

Apa nu e bună nici în cizmă.

Cu vinul și cu somnul uită grijile omul.

Vinul e toiașul bătrînețelor și nebunia tinerețelor. — Inșă

Vinul bun și nevasta frumoasă sunt două otrăvi dulci la om.

Tu îl bei pe dâșul și el te bea pe tine.

Tu îl bagi în mate și el ese 'n față.

Cât să dai ocol, tot te dă de gol.

Mergi pe cărare lină și dai drept în tină.

Povestea vorbii

Un ungurean oare-care

Ce n'a prea avut umblare

Și nici vie nu văzuse,

Nici vr'odată vin băuse ;

Și văzând odată vie,
 Bând și vin pân' la beție,
 P'alt ungurean întâlnește
 Și cu el ast-fel vorbește :

- Măi soațe, văz't-ai tu ghie ?
- Am văz't, măi, (zise) ș'o mie.
- No dà cum îi ? de-ai văz't spune.
- Dà au îi măi, v'o minune ?
- De n'ai văz't cred poat' să'ți pară.
- No mă, să'ți spun cum îi dară,

Îi albă și stă 'n chicioare
 Răscrăcănata la soare.

— No l' minț' tu, că n'ai văz't ghine,
 Să'ți spun io, cată la mine:
 Ghia ae'i p'un deal pusă
 Tot cu țepi pin ea împunsă,
 Și cochile, voinici, tună
 Poama ei de 'i-o adună,
 Și supt chicioare împarcă
 Să'i cure zeama, o calcă.
 Apoi p'acea zeamă dragă
 O botez ghin și o bagă
 În o scorbură întinsă,
 Cu bete d'alun încinsă,
 De-aci mere o boreasă,
 Ce îi zice circiumăreasă,
 Și chiamă ghinul pi-o boartă,
 Ținind o cofă cu toartă,
 Și 'ți'l dă de'l beai cu oala,
 Mă, da'i șelău ghinul ala !
 Că când îl beai te îmbună
 Până banii 'ți-i adună

Și se duce, nu'i mai pasă,
 Cu punga goală te lasă ;
 Și să vezi cum nu m'ascultă
 La hicleuia'i a multă :
 Io beui din el o dată
 O oală ghine'ndesată,
 Și pân' grăii trei cuvinte
 Mă luă un chic de minte,
 Când plecai să meriu pe cale
 Drumul oblu'mi păreă vale
 Că el se ține de mine,
 Și mi dă ghes să caz pe vine ;
 Io dam pe poteca lină,
 El mă da'n lături prin tină.
 Dac'am văz't că joc își face
 Vruî să'l ghirui, să'mi deă pace,
 Dar' el m'o trântit în tină
 Și mă dete pe hodină.
 Când m'o deșteptat o tuse
 Mă uit, să vezi ce'mi făcuse !
 La gura'mi se băligase,
 Baniî din pungă'mi luase
 Și se duse la dracu
 Și unde'i-o fost lui placu.
 Vinul, țuica cui îi place, n'are cu ce să se 'mbrace :
 Bețivul când trece pe punte, închide ochii să nu vază apa.
 Arama omului la beție se arată.
 Flotu 'nvață la hoție și bețivul la beție.
 Să bei pân' 'ți-o eși părul prin căciulă și cămașa prin iz-
 miene. — Dar
 Cine se ia după muscă ajunge la bălegar. — Că
 Cine beă pân' la'mbătare, nume bun în lume n'are. — Și

De cât să'ți iasă nume rău, mai bine ochii din cap.
 Spune-mi cu cine te'nsoțești, ca să'ți spun eu cine ești.
 Cine te vede intrând în cărciumă, nu zice că ai intrat să
 te'nchini.

Omul a intra în baie și a nu se 'mbăia, nu se poate.
 Omul este ca oaia, lesne se ia după altul, nu judecă nevoia.

Despre învățătură

Ce înveți la tinerețe aceia știi la bătrânețe.
 Omul în copilărie lesne'nvață or ce fie.
 Meșteșugul la om e brățară de aur.
 Nici un meșteșug nu e rău, ci oamenii sunt răi.
 Cine învață la tinerețe, se odihnește la bătrânețe.
 Calul bătrân nu se învață în buieștru.
 Cine știe carte are patru ochi. — Dar,
 Orice cu bătaie de cap se dobândește,
 Pe drumuri nu se găsește.
 Procopseala nu se cumpără eu bani, ci se câștigă cu ani
 Bani nu aduc procopseala și procopseala aduce bani.
 Omul cât trăește învață și tot moare nelnvătat.
 Nimenea nu poate să zică: „Acum le știu toate“. De aceia,
 La orice treabă pe Stan-pățitul întreabă. — Că,
 Cine întreabă nu greșește.
 Orbul cu întreabarea a nemerit Brăila. — Dar,
 Nu cere de la prost învăț și de la bătrân băț. — Că,
 Orb pe orb povățuind, cad amândoi în groapă.
 Orbul își caută acul în aria cu paisele, și surdul îl povățuiește
 (unde sună).
 Nu cine trăește mult știe multe, ci cine umblă mult știe multe.
 Mult trăești, multe auzi; mult umbli, multe vezi,

Mult trăiești multe pătimești, multe greșești multe
 (înveți. — Iar,
 Găina care clocește nici odată nu e grasă. — Dar și,
 Piatra care se răstogolește din loc în loc nu prinde mușchi.
 Toată musca nu face miere.
 Toate străchinele nu sunt pentru ciorbă.
 Procopseala nu e cârpă să o mototolești și să o bagi în
 (sân. — Că,
 Unde nu e cap, vai de picioare.
 A lipsit de acasă nouă ani și s'a întors cu doi bani
 S'a dus bou și s'a întors măgar. — Căci,
 Omul sfintește locul, iar nu locul pe om.
 Toată lumea este școală. — Și,
 Vremea învață pe aceia ce n'au dascăl. — Adică:
 Nevoia învață pe om și nuiaua pe copil.
 Ursul nu joacă de voie ci de nevoie.—De aceia,
 Pisica răzgâiată nu prinde șoareci nici odată.— Și,
 Copilul nepedepsit rămâne neprocopsit.
 Copilul răzgâiat rămâne neînvățat.

Povestea vorbil

— Ascultă, mamă Marghioală, zise fata către ea,
 Ce începuse la școală de curând lecții să ia.
 Ce sânt aste borcănele ș'acele clondire mari?
 Ce ai de vânzare'n ele, de stau ca la cârciumari?
 — Frumusețe, măiculiță, răspunse baba cu haz,
 De care și tu, guriță, o să'ți cumperi de obraz;
 Vezi tu astă alifie și acel clondir lucios
 Cei mai urâte stafie ti dă aer drăgăstos.
 Copilița cea isteasă de vorba babei râzând
 Cu un glas plin de dulceață o'ntreabă iarăși zicând;

— Dacă dar poți chipul face din urât plăcut, frumos,
 Și din zmolit a'l prefăce alb, rumen și luminos,
 Poți buze largi, destrămate să schimbi, vrând să te apuci,
 Și nasuri lungi, borcănate la măsură să aduci?
 Poți unui chip oare-care slut, de natură greșit
 Să'i dai o dreaptă formare și să'l schimbi desăvârșit?
 Poți un trup gros c'osebire, crescut trunchi mai mult înalt
 Să'l aduci la senuire și să'l faci mai delicat?
 În sfârșit unui cap mare și lipsit, sec, vre-un fel
 Poți să'i dai vre-o schimbare, or să bagi creeri în el?
 Zise baba:—Copiliță, vorbele ți le 'nțeleg,
 Dar nici măcar fărâmiță să fac d'aste nu mă leg.
 Eu știu numai de la fete zbârciturile să trag,
 Să dau rumeneli, albețe, și încolo nu mă bag.
 Li zise copila iară:—După cele ce'mi spui dar
 Drept îți zic, rău să nu'ți pară, că toate'ți sunt în zadar,
 Dacă chipul ș'alte toate unui tânăr sau bătrân
 Ca să le schimbi nu se poate, ci tot precum sunt rămân,
 Surda ostenești, tu babă, cu ale tale albefi,
 În deșert sânt și de geaba foițe și rumeneli!
 Ce folos cu măestrie un perete'l vei spoi,
 Dacă nu e din mistrie, neted cum va trebui?
 În zadar pierde tâmplarul lucru'n lemn nebărdit,
 Că măcar' să'i dea cu carul tot este nerânduit.
 Asemenea și nevasta, or fata, nu va putea
 Cu meșteșugirea asta între frumoase să stea.
 Nu poate, zic, să se placă numai cu chipul frumos,
 Și pe cineva să'i facă s'o iubească mai vârtos,
 Ci dacă ea din natură n'are de frum'seți talent
 S'albă 'ncăi învățătură și laudat sentiment.
 Școala mamă, pe om face să se numească frumos,
 Ea pe urât îl prefăce ca să fie dragăstos,

Și ascultă o poveste ce 'n școală azi mi s'a spus
 Care și lecția 'mi este și s'o 'nvăț de rost m'am pus...
 Au fost trei fete odată care pe rând s'au născut,
 Și d'a lor mămă și tată pe voie-le s'au crescut,
 Două atât de frumoase că ar fi fost se credea,
 In cât ereau drăgăstoase la toți de câți se vedea.
 Iar a treia prea urâtă: trup strâmb, și chip slut având,
 Necăjită ș'amărâtă trăia în casă sezând,
 Căci la vr'un bal câte trele părinții când le scoteau
 Numai cele frumoșele valsul, jocul învârteau,
 Ele erau de minune, pe ele toți le iubeau,
 Pe urâta nici un june n'o vedea nici nu'i vorbea
 Ci sta 'n seamă nebăgată într'un colț a se uita,
 Și cu simțirea 'ntristată întru sine a ofta;
 Dar unde e urâciune și chip slutit, neplăcut,
 Mai multă înțelepciune firea să dea s'a văzut.
 Așa și această fată, prea înțeleaptă fiind
 Și cu bună judecată, socotind și chibzuind,
 Ceru să'i facă părinții partea ce i se cădea,
 Și împotriva voinții să nu'i facă, ci să'i dea.
 Zicând că, cu a ei parte are a se rîtera,
 Să trăiască într'o parte fără a'i mai supăra.
 Ei știind'o cu minte, bucuros s'a 'nduplecat,
 Și dup' ale ei cuvinte numărând partea 'i-a dat.
 Deci cu a sa zestrișoară profesori buni ea luând
 S'a tras la o moșioară, precum pusese în gând.
 Și acolo, într'o parte, îndată s'a apucat
 Să învețe limbi și carte, muzică și orce alt.
 La care ea cu silintă urmând toate le-a pășit,
 Și avuta sa dorință în scurt timp luă sfârșit.
 Apoi după ce se roade c'o grămadă de științi
 Pe profesori 'și sloboade și se 'ntoarce la părinți.

Cari în astfel văzând'o în brațul lor o au strâns,
 Și pe grumazi sărutând'o de bucurie au plâns.
 Auzind vecinii 'ndată și dorind a o vedea
 Seara fuseră toți gata pentru dânsa bal să dea
 Mergând iară câte trele la casa ce le-a poftit
 Toți lăsând pe frumusele, la dânsa s'au grămădit.
 Iar când îi și auziră vorba și dulcele glas
 Cu gurile în uimire, căscând la ea au rămas.
 Li da toți laude sume, de ea nu se săturau
 Cea mai frumoasă din lume li să părea că era.
 Astfel mamă se preface chipul urât în frumos,
 Școala pe om, om îl face, și să fie dragăstos.
 Că d'ar îi fata născută cât de frumoasă măcar
 Și n'o fi bine crescută, toate'i sunt într'un zădar,
 Degeaba va purta nume unuia chip lăudat,
 Dacă nu va ști în lume să trateze un bărbat.
 Ce folos că 'ntâi e dragă când se cunună ș'o ia,
 Și 'n urmă în iad îl bagă cu scârbele ce'i dă ea.
 Cu încetul îl răcește ca fieru ars când îl scot
 Și dragostea îi descrește pân' o urăște de tot,
 Și atunci acea frumoasă, ce ca un soare 'i părea,
 'I se face 'ntunecoasă, urâtă și cea mai rea.
 Neputând să se 'nteleagă, în veac nu se mai împac,
 'Ajung judecăți să tragă, de basmu 'n lume se fac.
 'Acestea mica școlară zicându-le către ea
 Se duse la școală iară, altă lecție să ia.

Povestea vorbii

Un împărat oare care ne având nici un fecior
 Și fiind la întristare că n'are moștenitor,
 Prin rugăciuni și postire Dumnezeu 'l-a ascultat

Și după a lui dorire cu un prunc 'l-a mângâiat;
 Care cu dragoste mare din ceasul ce s'a născut
 Părinții în răsfățare și'n răzgâieli l'au crescut.
 Atât de mult împăratul asupra lui tremura,
 Cât strășnici tot palatul nu cumva a'l supăra.
 Așa'l lăsă pân'la mare să crească tot în desirău,
 Pentru orice rea purtare nimeni nu'l ținea de rău.
 Și când el era 'ntr'o parte și alta purtat pe sus,
 Ca să învețe și carte un dascăl 'i s'au adus,
 Poruncindu'i să'l învețe cu mângâeri și cu joc,
 Să'i vorbească cu blândețe, să nu'l supere de loc,
 Să nu'l silească vr'odată or să'l certe'n vre un fel,
 Or să'ndrăsnescă să'l bată, c'apoi va fi vai de el.
 Așa dar aceste toate urmate'ntocmai au fost,
 Din care un copil poate lesne a rămânea prost.
 Câțiva ani dacă trecură împăratul a cerut
 Să vază ce 'nvățatură copilul său a trecut?
 Și aducându'l de față inceptu a'l întreba,
 Cu mângâeri, cu dulceță, ca să citească ceva.
 El inceptu: — Alfa, vita, gama, delta, omicron,
 Capa, iota, sigma, țita, pi, mi, ni, csi, ipsilon...
 — Bravo! zise împăratul, num'atât ai învățat?
 — Apoi, răspunse băiatul, celelalte le-am uitat.
 Împăratu 'ngrijat foarte de al său iubit fecior
 Că'i rămâne după moarte un prea prost moștenitor,
 Pe miniștrii săi în grabă îi adună pentru el,
 Cere sfat și îi întreabă să'l învețe'n vre-un fel.
 Ce să facă, din ce parte s'aducă vr'un iscusit,
 Ca să'l poată 'nvăța carte cu vr'un metot osebit.
 'I-au zis miniștrii, — 'Mpărate, e un filozof aici,
 Cu științi prea minunate la orice vei sta să'i zici:
 El ne-a învățat la carte pe copiii noștri toți,

Și am vrea să avem parte de el și pentru nepoți;
 Pe dânsul de vrei îl chiamă să'i vezi duhul cel înalt,
 Și dă'i copilul în seamă fără să mai cauți alt.
 Acest sfat dar ascultându-l împăratul a trimis
 Și pe filozof chemându'l de față, așa 'i-a zis:
 — Am auzit pentru tine că ești om prea iscusit
 Și toți te vorbesc de bine, toți zic că ești pricosit,
 D'acea cu râvnă mare te chem și te rog și eu
 Cu asemenea urmare să 'nveți și pe fiul meu;
 Și văzând că ți pui silința mai curând a isbuti,
 Pe cât îmi va fi putința și eu îți voi răsplăti.
 — Prea slăvite împărate, filozoful 'i-a răspuns,
 Toate sunt adevărate câte de mine s'au spus,
 Dar acum sunt bătrân foarte, nu mai sunt tânăr c'atunci,
 M'am apropiat de moarte, nu mai am gust să'nvăț prunci,
 M'am dat acum pe odihnă, voi să trăesc liniștit,
 Să'mi petrec viața'n tihnă, că destul am obosit;
 Fug de sgomot, de nepace, singurătatea iubesc,
 Slugă chiar să am nu'mi place, ca să nu mă necăjesc;
 Dar ca să nu calc cuvântul și hatâru 'mpărătese
 Voiesc, de va vrea și sfântul, pe cât pot să vă slujesc.
 Trimiteți'l dar la mine, rog să nu fiu strămutat,
 Că precum v'am spus nu'mi vine să vi'l învăț la palat.
 Împăratul zise:—Bine, fie și așa cum zici,
 Să urmeze și la tine, dacă nu te'mpaci aici;
 Dar însă îți dau de știre nu cumva să'l necăjești:
 Să'l bați, să'i dai dojenire, or la el să te răstești,
 Ci voi cu economie învățătură să'i dai,
 Toat'a ta filosofie cu bine să'i o predai.
 După ce'mpăratul zise către filozof astfel,
 A doua zi trimise și pe fiul său la el.
 Cum veni li dete carte, pe-un scăunas îl cinși,

551.8 09

Și îl puse la o parte poruncindu'i a citi.
 Nu apucă să'i arate și 'ndată s'a pomenit
 Cu câți-va înși din cetate spre vederea'i au venit;
 După ce ceva vorbiră, filozoful a voit
 Ca, cu ceea ce veniră să puie de gustărit:
 (Că pe atunci cum se vede cafea nu obicinuia,
 După cum astăzi se crede că n'ar putea fără ea).
 Și ne având să-i slujască vre-un fecior sau argat
 Puse ca să-i poslujească feciorul de împărat;
 Il îndreptă pe fereastră dându'i în mână un ban
 Zicându'i:—Ia, ține asta și mergi colea la băcan
 Să'ți dea mezelicuri, pâine și o carafă de vin,
 Cusurul 'mi-l va da mâine, du-te și mai curând vin.
 Deci după ce le aduce, masă tacâmuri a pus,
 Stolnic, paharnic le fuse, până mai către apus.
 Că ei dacă s'apucară de vorbă și de lung sfat,
 De sluga lor își uitară că slujește nemâncat.
 Și auzindu'l că plânge la spatele lor de post,
 Li zise:—Vino de strânge și 'nvață să nu fii prost,
 Apoi mergi și tu acasă să mănânci și să prânzești,
 Dar să nu spui că la masă te-am pus să ne poslujești,
 Și dimineața te scoală ziua pân' nu s'o'nălța,
 Să vii mai curând la școală s'avem vreme a'nvăta.
 Plecând copilul se duce cu plânsete, cu văitat,
 Și pe rând mună-sii spuse cum 'l-a întrebuițat.
 Mamă-sa mâinele'și frânge spusele lui ascultând.
 Merge la'mpăratul, plânge, bocindu-se și strigând:
 — Vai de mine, împărate, alt dascăl n'ai mai găsit,
 De 'l-ai dat să'nvețe cartea un nebun și lipsit?
 — Filozofu 'ngrab să vie, împăratul 'l-a chemat
 Și 'l-a întrebat cu mânie, de ce astfel s'a purtat?
 — Impărate, știut fie, răspunse cel învățat,

Că azi din filozofie o lecție 'i-am predat;
 De aceia fiți în pace, lăsați să-l învăț cum știu,
 Dacă voiți și vă place să aveți înțelept fiu.
 Se domoli împăratul și îi zise:—Negreșit,
 D'aceia'ți dădui băiatul, ca să'l faci desăvârșit.
 Se făcu zahar amarul cu cele ce s'a mai zis,
 Și a doua zi școlarul la școală fu iar trimis,
 Filozoful priimindu'l iarăși a citi 'l-a pus
 Și în casă incuindu'l la trebile lui s'a dus.
 Prea mare fiind orașul abia s'a 'ntors pe'nserat
 Și găsi pe coconașul plângând acasă 'ncuiat.
 — Ai, mergi de mănâncă pâine, îi zise, și prost nu fii
 Și aibi în grije ca mâine de dimineată să vii.
 Se duse iarăși băiatul plângând ca'ntâi cum am zis
 Aude și împăratul că 'l-ar fi ținut închis,
 Se necăjește și chiamă pe filozoful pe loc,
 Il întreabă să dea seamă de ce'și bate de el joc?
 El răspunse:—Să nu fie v'odată eu joc să'mi bat,
 Ci azi din filozofie iar o lecție 'i-am dat;
 Și împărăția voastră nu mă socotiți nerod.
 Că filozofia noastră are osebit metod.
 Se gândește împăratul, ciudate lucruri îi par,
 Și zise către băiatul să meargă la școală iar.
 A treia zi fiind iară feciorul de împărat
 'L-a luat și până seara după sine 'l-a purtat,
 Pe unde avea să meargă sta în loc și'l întreba
 — Știi tu astă piață largă cum se numește, au ba?
 Când îi tăcea la'ntrebare, zicea:—Nu fii dobitoc,
 Asta e piata cutare, ăsta e cutare loc.
 Mai mergând întreba:—Știi tu cum se chiamă acest pod?
 Când răspundea că nu știe, îi zicea:—Nu fii nerod
 Asta e podul cutare, ăsta e cutare han.

Colea șade un domn mare, iar dincoaci cufare ban.
 Acestea zicând intrară într'un loc care 'i-a spus
 Și pe copilul la scară ca să'l aștepte 'l-a pus.
 Unde filozoful iară să șează a trebuit,
 Și tocmai cam către seară ca să plece a eșit;
 Bietul școlar, vai de dânsul, flămând în frig așteptând,
 Il găsi îngânând plânsul, tremurând și suspinând.
 După ce merse acasă, porunci către școlar,
 Zicând: Mergi și tu la masă, dar vezi mâine să vii iar.
 Cum se duse iar băiatul, plângând mumă-si a spus,
 Auzind și împăratul a trimes și l'a adus.
 Il intrabă ca să-i spue de ce 'l-a purtat astfel?
 El răspunse: — Asta nu e decât lecții pentru el.
 — Nu'ți pot lecția pricepe, împăratul îi rosti,
 Eu știu că omul începe întâi de la a citi.
 — Și aceasta o să fie, înțeleptul a răspuns,
 Dar la o filozofie cititul nu e de-ajuns.
 Am să-i predau și moralul când 'l-oi pune la citit
 Și întâi materialul adunăm pentru vorbit.
 Se muie iar împăratul cu câte el i le-a zis,
 Ș'a patra zi pe băiatul la școală iar 'l-a trimis.
 Deci, cum sosi el la școală dascălul ia o nuiă
 Și îi dă pe pielea goală vre-o câteva cu ea,
 Zicând:—Mai spui altă dată p'acasă câte fac eu?
 Mai superi mumă și tată și să voești răul meu?
 Aceste și alte dară zicând câte 'i-a plăcut,
 I-a dat drumul către seară să se ducă și bătut.
 Pân'aci toate ca toate, împăratul le-a iertat,
 Acum să vedem ce poate mintea unui învățat!
 Că, cum auzi 'mpăratul, de cele ce s'au urmat,
 Că 'l-a și bătut băiatul, cu totul s'a turburat
 Și nici vru'n față să-i vie filozoful cel pârât,

Ci porunci'n pușcărie să-l bage numai decât,
 Ca a doua zi să-l piarză, judecându-l cu divan,
 Să-l spânzure și să-l piarză ca pe un vrăjmaș tiran.
 Așa, a doua zi iară împăratul poruncind,
 Miniștrii se adunară ca să-l judece void;
 Deci, întrebă împăratul, uitându-se rău la el,
 Zicând: — Spune, căci băiatul mi l'ai pedepsit astfel?
 — Prea slăvite împărate, astea filozofii sunt,
 Și că sunt adevărate, ascultați al meu cuvânt.
 — Ce fel de filozofie, că tu chiar cum a venit,
 'L-ai pus paharnic să-ți fie și stolnic de târguit?
 — Împărate, așa este, eu nu o tăgăduiesc,
 Dar, i le-am făcut aceste vrând ca să-l înțelepesc,
 Adică: când va ajunge mâine-poimăine 'mpărat,
 Masa să nu îndelunge șezând la chef ne'ngrijat,
 Iar supușii pe de-o parte flămânzi împrejur să stea,
 Ș'alții pe de altă parte împărăția să-i ta.
 — Bine, bine, așa fie, împăratul iar i-a zis,
 'A doua zi, spune-mi mie, de ce l'ai ținut închis?
 — Ș'asta e filozofie, lecția proastă nu-mi e,
 Când va fi 'mpărat să știe și închisoarea cum e,
 Iar nu pentr'un fir de ată or d'alt cevă vinovat,
 Să fie pe om toată viața în pușcărie băgat.
 — Și aceasta așa fie, împăratul a urmat,
 De ce ca p'o slugă fie a treia zi 'l-ai partat?
 — Ș'asta e filozofie, căci prin oraș l'am purtat
 Și poduri ș'alte să știe 'l-am spus și i-am arătat,
 Iar nu dacă se va face mâine-poimăine 'mpărat,
 De-or care cum îi place, să fie de nas purtat.
 — Bine, bine, ș'asta lasă, împăratul zise iar,
 Intr'atât de mult nu'mi pasă, fie cum zici, n'am habar;
 În sfârșit dar spune'mi mie, de ce pricină să'l bați?

— S'asta e filozofie, ce trebuie la împărați,
 Ca nu cum îi este vrerea pe vinovați a-i munci;
 Să știe ce e durerea, puține a porunci,
 Iar nu ca la jucărele să strige: — Dați și iar dați,
 Că cinci sute de nuiele lesne în spate la alți.

— Lasă ș'asta la o parte, împăratul iar a zis,
 Dar n'o să-l înveți la carte, prin urmare și la scris?

— Anevoie, împărate, că prea mult e răzgâiat,
 El de vorbă nu se bate, ține ce a apucat;
 Dea cerul să aveți parte, de fiu-vă cel iubit,
 Dar eu mai lesne'nvăț carte pe un urs nenărauit.
 Se turbură împăratul auzind acest cuvânt,
 Și răcni 'ncât tot palatul s'a clătit pân' la pământ,
 Zicând: — Auziți ne-cinste! Vedeți în răs cum mă ia?
 Se cade așa cuvinte să zică înaintea mea?
 Se'ntoarce către el iară și îi dă acest răspuns:

— De vreme ce tu zici dară că mai lesne'nceți un urs,
 Să înveți, iar de nu moarte, aceasta îți hotărăsc!
 Zise el: — Bucuros foarte, v'am spus că eu priimesc,
 Dați'mi un urs, dar nu mare, ci să fie mititel,
 Și'n trei luni cu'ncredințare, că dau examen cu el.
 După ce aceasta zișe, împăratul hotărât,
 Pentr'un ursuleț trimise ș'au adus numai decăt;
 Cu soroc, cu legătură, dădură pe dobitoac.
 La a cărți'nvățătură și el îl primi pe loc.
 Acasă dacă îl duse, cumpără piei de cizmar
 Și să facă carte puse pentru noul său școlar.
 Făcând aceasta aduce, bagă fleici prin foi de rând,
 Și'i dă ursului să'mbuce foae cu foae 'ntorcând.
 Ursul cum e din natură, fleica când vrea să o ia,
 Ca cum ar citi din gură, căută și mormăia.
 Mâncarea lui totdeauna din acea carte fiind,

Nici nu împlinise luna și-l vedeai mereu citind,
 Or când flămânzeă, de voie cartea în mână luând,
 Prefira foae cu foae și mormăia fleici cătând
 Așa dar, viind sorocul ursul examen să deă,
 Se rândui ziua, locul, și toți adunați ședeă,
 Iată și dascălul dară cu școlarul său cel mic,
 Cărui trei zile de vară nu îi dedese mertic.
 Și din acea adunare la nimeni nu se uită,
 Decât la orce mișcare la dascălul său cătă.
 Împăratul, cu mirare, la ursuleț tot privind,
 Așteptă cu nerăbdare ca să-l vază și citind,
 Și pravila 'mpărătească având pe masă aci,
 Ca să-l puie să citească dascălului porunci.
 Ursul pravila cum vede, că e cea cu fleici gândind,
 Ca un flămând se repede, o ia'n mâini nezăbovind,
 O deschide și apucă să mormăiască în loc,
 Negăsind nimic de bucă, întoarce foi într'alt loc.
 Stă, mormăiește în carte, nu găsește iar mertic,
 Întoarce și'n altă parte și iar nimic și nimic.
 Răsună de răs palatul d'acest școlar curios,
 Și îi zice împăratul : — Îl văz, citește frumos.
 Dar nu putem înțelege zisele lui nici de cum,
 În ce limbă și'n ce lege ne citește el acum?
 — În limba lui împărate, zise dascălul grăind.
 Cum scrie aci curate le tilmăcește citind.
 Atunci zîmbind împăratul necazul și-a risipit
 Și iertând pe vinovatul cu daruri 'l-a slobozit.

Care va să zică:

Mult mai lesne se învată un dobitoc simșitor,
 Decât se ia de povață un neînțelegător,

După proverbul turcesc:

Anna iana bîr sivri sinec sazdir.
 Annamaiana daul, surna azdir. — Adică:
 Celuia ce înțelege, fînțaru'i e trîmbițar,
 Iar celui ce nu'nțelege tobe, surle's în zadar.

Tot despre învățătură

Or ce fel de meserie,
 Nu e rău omul să știe. — Și
 Meșteșugul vreme cere,
 Nu se'nvață din vedere. — Iar la alte,
 Pe tot omul în viață,
 Patimile îl învață. — De aceia mulți zic:
 De multe în lume am dat
 Și tot nu m'am învățat. — Dar,
 Cine a mâncat papară,
 Știe dulce-i or amară. — Iar cel ce,
 Lapte fierț l'a opărit,
 Suflă și'n cel covășit. — Că,
 Cât să-ți ascunzi glasul gurii,
 N'ai ce să mai faci naturii. — Cum a zis una:
 — Știam să cos eu odată,
 Când eram la mama fată,
 Că mama acu'npungea,
 Și mâna mea îl trăgea. — Alți prost a zis iară :
 — Asta moș Ion o știe,
 Pe el să-l chemăm să vie.
 C'a fost odată la mori
 Și în tîrg de două ori. — Dar nu trebuie să ridem că,
 Dumnezeu cum i-a plăcut,
 Și buni și răi a făcut.

Olaril' dintr' un pământ,
 Ce tot un fel îl frământ,
 Fac și ulcior și alt vas,
 Tot un fel pe roată tras.
 Să nu râzi de oameni sluți,
 De orbi, de șchiopi și de muți,
 Ci când vezi așa calici
 „Doamne ferește“ să zici. — În sfârșit.
 La or-ce învățătură,
 Nu grăbi peste măsură. — Că,
 Cu vreme și cu încetul,
 Se face tare oțetul. — Precum e o vorbă:
 Lucrul bun care îți place,
 Nu'ntrebi în cât timp se face.

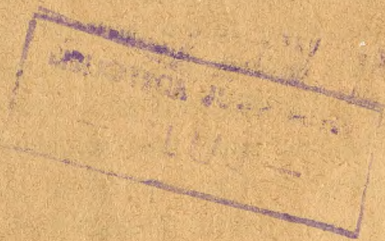
Povestea vorbii

Odată'n Constantinopol un tânăr vîrstnic, voinic,
 Vrînd un meșteșug să'nvețe s'a și băgat ucenic,
 La un meșter de lulele, a pus soroc, s'a tocmit,
 În trei ani să-l scoată calilă, învățat desăvârșit.
 Deci, puindu-l să lurceze, pământul a frământă,
 Lulele'n țipar să puie, și la câte-i arătă,
 În două, trei luni de zile, învățînd, orce făcea,
 De cât nu îi arătase și în ce chip se cocea;
 Tânărul, văzînd că poate întru toate a lucra,
 Incepu să se gîndească și în căință a intra,
 Și înșelat să se ție că în trei ani s'a băgat,
 Că el în prea scurtă vreme meșteșugul l-a'nvățat:
 Dar ca să se 'ncredințeze mai bine'n părerea sa

Ar fi vrut și să le coacă, dar stăpânul nu-l lăsă.
 Așa, păzi'ntr'o vreme, când eră stăpânul dus,
 Și vr'o câteva lulele să coacă'n cuptor a pus.
 Dar când se uită și vede, că toate s'au fost crăpat,
 Neștiind ce e pricina, tot s'a gândit, s'a mirat,
 Se mai încercă să coacă încă vre-o șapte, opt,
 Și cunoscū c'alt nu este, ci meșteșugul în copt.
 Ce să facă? Neștiind el, se împacă d'acest gând,
 Și cu munca, cu răbdarea, anul cel dințai trecând,
 A păzit într'o zi vreme ș'a zis stăpânului său:
 — Jupâne, să-ti spui o vorbă, dar nu voi să-ți pară rău
 Iacă s'a împlinit anul de când slujesc ucenic,
 Și încă să coc lulele nu mi-ai arătat nimic.
 — Fătul meu! stăpânul zice, doi ani sunt pân'la soroc
 Și când va rămânea unul, ți-oi arătă cum se coc.
 Ucenicul iar începe a lucra ca un supus,
 Și stăpânul iar le coace p'ascuns, cum am zis mai sus.
 Al doilea an împlinește, și ucenicul văzând,
 Că gând n'are să-i arate, îi vorbi iarăși zicând:
 — Jupâne, doi ani trecură, mai am un an pân'la soroc
 'Arată'mi încai acuma cum trebuie să le coc!
 — Fătul meu! el îi răspunse, n'o să rămâi ne'nvățat,
 D'a mea purtare de grije să fii bine încredințat,
 Când vor rămânea acum șase luni pân'la soroc,
 Să'mi aduci atunci aminte să'ți arăt și cum se coc.
 Șezând încă ucenicul, cele șase luni trecând,
 Și gășind cu prilej vreme aminte i-au și adus,
 Zicându-i: — Jupâne, iacă șase luni mai am să șez,
 Doi ani jumătate tocmai trecură de când lucrez,
 Si nu știu până acuma lulelele cum se coc,
 Care, precum mi se pare, o să mă lași dobitoc.
 — Fătul meu! stăpânul zise, lasă, grija o am eu,

Nu rămâi prost; cum îți pare, când ești ucenic al meu,
 Ci, vezi, să'mi aduci aminte la trei luni pân' la soroc,
 Și'ti voi arătă atuncea lulelele cum se coc.
 Bietul ucenic acuma ședeă și se tot gândeă,
 Că în așa scurtă vreme ce știință o să-i deă?
 Astfel, slujind trei luni încă. — Jupâne, îi zise iar:
 Trei luni am pân' la călfie, învață-mă acum dar,
 — Fătul meu! el îi răspunse, crez că tu te îndoești,
 Și d'aceia tot într'una ca să-ți arăt te grăbești,
 Dar pe cistea mea, te 'ncrede c'o să te 'nvăț negreșit,
 Când va rămâneă o lună pân' la sorocul numit.
 Slujind el două luni încă, și o lună rămâind,
 Și iar ca și pân'acuma vreme cu prilej gășind,
 Îi zise: — Jupâne iacă, numai ai acum cuvânt,
 Pân'la sorocul meu numai o lună de zile sânt.
 — Acuma, el îi răspunse, tot mai ai să te supui,
 Când va fi o săptămână până la soroc să-mi spui.
 Peste trei săptămâni iarăși ucenicul său veni,
 Și-i zise c'o săptămână are pân'î s'o 'mplini.
 Iar stăpânul său îi zise: — Chiar în ziua de soroc,
 Să vii să'mi aduci aminte să dăm cuptorului foc.
 Și atunci șezând cu tine o să-ți arăt negreșit,
 Ca'ntr'această meserie să te faci desăvârșit.
 Rabdă ucenicul iarăși, o zi până a rămas,
 Și'i zise: Jupâne, iacă 'mi-e sorocu'ntr'acest ceas,
 — Prea bine el îi răspunse, hai dar lângă mine șezi
 Și să faci și tu întocmai după cum cu ochii vezi,
 Astfel cu dânsu'mpreună la cuptor cum se află,
 Incepu'n lulea 'năuntru pe două părți a suflă
 Și suflându-o îndată o băgă și în cuptor,
 Pe rând una după alta făcând ast-fel tutulor;
 Și le scoteă sănătoase, fără a crăpă cumvă.

Care văzând ucenicul începî a-l întrebă :
Zicându-i — Bine jupâne, numai pentru un suflat
Am slujit eu trei ani ție și tot mereu ți-am lucrat?
— Așa fățul meu! el zise, a sufla, pufl nu e greu,
Dar astfel mă învățară, ast-fel te învăț și eu;
La orcare meserie e câte un secret mic,
Care, cine nu-l învață lucrul lui nu e nimic;
Mulți numai văzând cu ochii la un meșteșug lucrând,
Nu se supun să-l învețe, în părerea lor zicînd :
— Asta este lucru lesne, în scurt timp l'am învățat,
De ce să slujesc cu anii, să muncesc ca un argat?...
Dar ia asemenea oameni ce se fac singuri dibaci,
Nu le dau nume de meșteri, ci le zic proști și cărpaci.
Că lucrul lor totdeauna este ca un ucenic,
Și prin urmare și prețul e de cât la toți mai mic.

Pagini alese din Scriitorii români

— Bibliotecă periodică de popularizare —

Fiecare număr de 32 pagini costă 1 Leu.

22 Lei Abonamentul la o serie de 25 numere cu 15% reducere 22 Lei.

-
-
- No. 1. VASILE ALECSANDRI: *O primblare în munți.*
 - No. 2. ION CREANGA: *Moș Nichifor Coțcarul.*
 - No. 3. M. EMINESCU: *Poezii.*
 - No. 4. I. BRĂTESCU VOINEȘTI: *Nuvele.*
 - No. 5. I. L. CARAGIALE: *O făclie de Paște. — La Conac.*
 - No. 6. V. ALECSANDRI: *Ostașii noștri.*
 - No. 7. M. EMINESCU: *Lucafărarul² — Călin.*
 - No. 8. P. ISPIRESCU: *Ileana Simzeana.*
 - No. 9. VASILE ALECSANDRI: *Dan Căpitan de plai. Grui-Sânger.*
 - No. 10—12. P. ISPIRESCU: *Ștefan cel Mare.*
 - No. 13. I. L. CARAGIALE: *Cănuță om sucit — Proces-Verbal.*
 - No. 14. I. CREANGA: *Moș Ion Roată, Ivan Turbincă.*
 - No. 15—16. G. COȘBUC, S. IOSIF, I. GHICA, ș.a. *Tudor Vladimirescu.*
 - No. 17. ION GHICA: *Despre muncă.*
 - No. 18. M. EMINESCU: *Făt frumos din lacrimă.*
 - No. 19. G. COȘBUC: *Dintr'ale neamului nostru.*
 - No. 20. M. SADOVEANU: *Povestiri.*
 - No. 21. ION GHICA: *Scrisori către V. Alecsandri.*
 - No. 22—23. ALECSANDRI, BOLINTINEANU, ș. a. *Isus Mântuitorul.*
 - No. 24—25. P. ISPIRESCU: *Istoria lui Mihail Viteazu.*
 - No. 26. ANTON PANN: *Istoria lui Arghir și a lui Anadam.*
 - No. 27. PETRU MAIOR: *Extrase din operele sale.*
 - No. 28. I. L. CARAGIALE: *Hanul lui Mânjoală.*
 - No. 29—30. M. EMINESCU: *Sărmanul Dionis.*
 - No. 31. GR. ALECSANDRESCU: *Poezii (Seria I a).*
 - No. 32. C. NEGRUZZI: *Alexandru Lăpușneanu.*
 - No. 33. AL. VLAHUȚĂ: *Nuvele.*
 - No. 34. G. COȘBUC: *Poezii.*
 - No. 35. AL. ODOBESCU: *Moșii. Răscoala Românilor sub Horia.*
 - No. 36. I. L. CARAGIALE: *Schițe.*
 - No. 37. D. ANGHIEL: *Nuvele și Amintiri.*
 - No. 38. M. SADOVEANU: *Nuvele și povestiri.*
 - No. 39. N. BALCESCU: *Din Istoria lui Mihail Viteazu.*
 - No. 40. P. CERNA: *Poezii.*
 - No. 41. AL. VLAHUȚĂ: *Nuvele.*
 - No. 42. M. EMINESCU: *Satire.*
 - No. 43. C. NEGRUZZI: *Proză.*
 - No. 44. VASILE ALECSANDRI: *Poezii populare.*
 - No. 45. AL. ODOBESCU: *Mihnea Vodă cel rău.*
 - No. 46. D. BOLINTINEANU: *Legende istorice.*
 - No. 47. ION CREANGA: *Povestea lui Stan Pățitul.*
 - No. 48. M. EMINESCU: *Poezii populare.*
 - No. 49. I. L. CARAGIALE: *Povestiri.*
 - No. 50. ION GHICA: *Egalitatea. — Școala acum 50 de ani.*
-
-

Se comandă la „Cartea Românească“ S. A. Bul. Academiei No. 3, București, trimițându-se prin mandat poștal costul de 1 leu pentru un număr, sau 22 lei pentru un abonament de 25 numere.

Pagini alese din Scriitorii români

— Bibliotecă periodică de popularizare —

Fiecare număr de 32 pagini costă 1 Le .

22 Lei Abonamentul la o serie de 25 numere cu 15%, reducere 22 Lei.

- No. 51. AL. RUSSO: *Cântarea României.*
No. 52. GR. ALECSANDRESCU: *Fabule.*
No. 53—54. V. ALECSANDRI: *Istoria unui galben.*
No. 55. P. DULFU: : *Din Povestea lui Făt frumos.*
No. 56. AL. DONICI: *Fabule.*
No. 57. P. ISPIRESCU: *Povestiri.*
No. 58—59. *Pagini de:* O. GOGA, COȘBUC, CREANGA, A. PANN etc.
No. 60. O. GOGA: *Poezii.*
No. 61. ION CREANGA: *Amintiri din copilărie. I.*
No. 62. H. D. SPERANTIA: *Anecdote populare.*
No. 63. ION CREANGA: *Amintiri din copilărie. II.*
No. 64. C. SANDU-ALDEA: *Povestiri.*
No. 65. ION CREANGA: *Amintiri din Copilărie. III.*
No. 66. ANTON PANN: *Judecata Strugurelui.*
No. 67. S. FL. MARIAN: *Legendele Ciocârliei.*
No. 68. VICTOR VLAD DELAMARINĂ: *Poezii bănățene.*

D-I Gh. Adamescu, *vechi și cunoscut profesor de limba și literatura română*, fost Inspector general al învățământului mai multă vreme, autor al unei complete lucrări de Istoria literaturii române, ne scrie:

„Intențiunea D-v., de a da în mici broșuri destinate marelui public pagini alese din scriitorii noștri de frunte *vechi și noi va împlini prin realizarea ei o lipsă ce se simțea de mult. Aceste mici biblioteci vor pune la îndemâna maselor largi ale poporului elementele de cultură absolut necesare pentru desăvârșirea unității sulețești a poporului român întregit*”.

D-I I. Ghiță, *inspector școlar*, — autor al mai multor manuale didactice pentru învățământul primar, ne scrie:

„Apariția unei biblioteci cu *Pagini alese din literatura română*, alcătuită pe înțelesul mulțimei, este de neapărată trebuință, mai ales acum, când problemele sociale, create de războiul mondial, nu se pot rezolva cu bine, în folosul țării și al neamului, decât printr'o cultură serioasă a fiecărui cetățean”.

Școala primară complimentară, creiată cu scopul de a contribui, măcar în parte, la completarea cunoștiințelor pentru viață, ale absoivenților de curs primar elementar, care rămân să consolideze temelia țării, — are și ea mare nevoie de această bibliotecă.

Pentru cei care doresc să servească țara în această direcție, cred că fac cea mai temeinică operă culturală reluând o acțiune ca și a bibliotecii Steaua, înființată încă dela 1901, în scopul sus arătat, de marele român, răposatul Șpiru C. Haret.

Se comandă la „Cartea Românească” S. A. Bul. Academiei No. 3, București, trimițându-se prin mandat postal costul de 1 leu pentru un număr, sau 22 lei pentru un abonament de 25 numere.

M. 656 / 88

ANTICARIAT
GLUI